

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 5 mars 1891, kl. 5 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, omfattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(1:a U. A.)

Pensionsstaten.

Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.

1:o. Såsom i det vid kongl. propositionen angående statsverkets tillstånd och behof fogade statsrådsprotokoll öfver finansärenden af den 12 sistlidne januari erinrats, har Kongl. Maj:t i särskild, till Riksdagen aflåten proposition (n:o 17) af den 19 december 1890 föreslagit Riksdagen

dels att medgifva, att öfverlärare och lärare vid gymnastiska centralinstitutet måtte ega delaktighet i lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa, hvars reglementes föreskrifter skulle i tillämpliga delar gälla till efter rättelse med afseende å dem; hvarvid borde iakttagas, att öfverlärare skulle anses lika med lektor och lärare lika med annan ämneslärare vid allmänt läroverk, att rättighet att vara delegare i kassan skulle tillkomma en hvar af nuvarande tjensteinnehafvare, derest behörig anmälan om delaktighet gjordes hos direktionen öfver kassan inom tid, som af Kongl. Maj:t bestämdes — dock med vilkor i fråga om de tjensteinnehafvare, som i egenkap af f. d. gymnastiklärare redan tillhörde kassan, att de frånträdde denna

Angående delaktighet för lärarne vid gymnastiska centralinstitutet i lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa.

[1.]

sin delaktighet — samt att skyldighet att vara delegare i kassan ålåge en hvar, som framdeles blefve till öfverlärare eller lärare vid gymnastiska centralinstitutet utnämnd;

dels ock att, för beredande åt öfverlärare och lärare vid gymnastiska centralinstitutet af delaktighet i kassan, bevilja ett belopp af 1,100 kronor till ökning af det såsom bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. för närvarande utgående belopp, 68,751 kronor, hvilket bidrag derigenom komme att uppgå till 69,851 kronor.

Statsutskottet, som i sammanhang med behandlingen af de under nionde hufvudtiteln upptagna anslagsfrågor, förehaft till handläggning sistnämnda jemväl till utskottet remitterade proposition, tillåter sig hänvisa till den närmare utredningen af detta ärende, som finnes intagen i det vid samma proposition fogade statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 19 december 1890; och får utskottet, som icke haft något att erinra mot Kongl. Maj:ts omförmälda förslag, hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Vadstena krigsmanshuskassa.

*Angående
förhöjning
af pensio-
nerna till
indelta
arméns
manskap.*

2:o. Uti en inom Andra kammaren väckt motion (n:o 37) har herr *P. G. Petersson* i Brystorp på anförda skäl föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva,

att den af manskapet vid armén, som i krig, vapenöfning eller i annan kronans tjenst ådroge sig sjukdom eller lyten, så att han icke vidare kunde i tjensten nyttjas, skulle vid sitt afskeds erhållande bekomma en årlig pension med 50 kronor utan afseende på ålder;

att den af bemälda manskap, som varit i kronans tjenst minst 25 år och uppnått 50 lefnadsår, skulle vid sitt afskedande erhålla en årlig pension med 50 kronor;

att den af samma manskap, som förut erhållit eller varit berättigad till pension och uppnått 60 lefnadsår, skulle tillkomma i årlig pension 75 kronor; samt

att den af samma manskap, som uppnått 70 lefnadsår, skulle under vilkor, som här ofvan blifvit föreslagna, i årlig pension erhålla 100 kronor; allt med de vilkor å lefnadsförhållanden, som nu för gratialets erhållande vore bestämda.

Enligt arméförvaltningens kungörelse angående förändring i bestämmelserna om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa den 14 juni 1881 äro gratialisterna i nämnda kassa uppförda i fyra klasser med årligt gratial af: i första klassen 72 kronor, i andra klassen 48 kronor, i tredje klassen 24 kronor och i fjerde klassen 15 kronor.

I saknad af utredning rörande de kostnader, som den af motionären föreslagna åtgärd skulle föranleda, anser utskottet betänkligt att fatta beslut om större eller mindre förhöjning af de från omförmälda kassa utgående gratial, helst erfarenheten angående andra pensionskassors svårigheter att under nuvarande förhållande fullgöra sin pensioneringsskyldighet torde mana till varsamhet vid frågor om pensioners förhöjande. Och då utskottet i allt fall föreställer sig, att föreliggande fråga möjligen kan komma att i viss mån ega samband med det arméorganisationsförslag, som är under utarbetande och inom kort torde komma att Riksdagen föreläggas, hemställer utskottet,

att herr Peterssons ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Anslaget för blesserade öfver- och underofficerare.

3:o. Beträffande detta reservationsanslag, nu 4,000 kronor, hafva Riksdagens år 1890 församlade revisorer uti sin berättelse angående verkställd granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1889, hvilken berättelse jemte de i anledning deraf från vederbörande embetsverk och myndigheter till Kongl. Maj:t afgifna utlåtanden blifvit hänvisad till statsutskottets behandling, ifrågasatt, huruvida icke, med afseende derå, att reservationerna å anslaget sedan år 1871 nästan utan undantag alltjemt ökats samt utgifterna å anslaget år 1889 uppgingo till allenast 3,466 kronor 67 öre och någon tillökning i dessa utgifter icke borde kunna förväntas, reservationerna å anslaget lämpligen borde öfverföras till fonden för reserverade medel att för kommande statsregleringar kunna disponeras.

Med föranledande af denna framställning har Kongl. Maj:t i en till Riksdagen den 31 sistlidne januari aflåten proposition (n:o 26) äskat Riksdagens medgifvande dertill, att så väl de vid 1889 års slut å »anslaget till blesserade öfver- och underofficerare» befintliga besparingar som ock de enahanda besparingar, hvilka derefter uppkommit eller framdeles kunde uppkomma, måtte få i vederbörande rikshufvudböcker till invalidhusfonden omföras.

I sin berörda berättelse hafva revisorerna erinrat, att detta anslag,

Angående användande af reservationer å detta anslag.

som vid 1810 års riksdag beviljades och på allmänna indragningsstaten uppfördes med 5,500 r:dr banko, utgått med oförändradt belopp till och med år 1823, då anslaget af Rikets Ständer nedsattes till 5,000 r:dr banko; att i anledning af Rikets Ständers derom framställda begäran, jemlikt kongl. brefvet den 24 september 1845, stadgats, att de å nämnda anslag då befintliga och sedermera uppkommande besparingar skulle af statskontoret göras räntebärande och räntan uppdebiteras att dermed öka det reserverade beloppet; att på grund af den stora reservation, 41,000 r:dr, som å anslaget uppkommit, detsamma vid 1870 års riksdag nedsattes till 5,000 riksdaler; att vid 1884 års riksdag ifrågavarande anslag ytterligare nedsattes till ofvan förstnämnda belopp 4,000 kronor; samt att efter det Kongl. Maj:t med anledning af Riksdagens anhållan genom kongl. bref den 29 december 1870 förordnat, att den då befintliga reservationen å anslaget skulle till riksgäldskontoret öfverlemnas, de derefter uppkommande reservationerna för anslagets ändamål bevarats; och hade dessa, på sätt i revisionsberättelsen meddelas, under åren 1871—1889 vuxit från 5,601 kronor 46 öre vid 1871 års slut till 22,826 kronor 4 öre vid slutet af år 1889.

Uti öfver revisorernas framställning afgifvet utlåtande har statskontoret anfört, att för innevarande år vore till utgående från ifrågavarande, å riksstaten med 4,000 kronor uppförda anslag anvisade pensioner åt tre personer till ett sammanlagdt belopp af 2,800 kronor, samt att, då anslaget således för närvarande, likasom, enligt hvad af revisorernas framställning äfven framginge, förhållandet varit under flera föregående år, vore fullt tillräckligt för derå anvisade utgifters bestridande, statskontoret ansåge något hinder icke möta för vidtagande af den utaf revisorerna ifrågasatta åtgärden; hvarför statskontoret hemställde, att Kongl. Maj:t täcktes förordna, att de enligt 1889 års rikshufvudbok befintliga besparingar å anslaget »för blesserade öfver- och underofficerare», 22,826 kronor 4 öre, skulle i rikshufvudboken för år 1890 omföras till den under benämning af »fonden för reserverade medel» i rikshufvudboken upplagda särskilda räkning å öfverskott och brister i statsregleringen.

I det vid Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition fogade statsrådsprotokoll öfver landtförsvarsärenden den 31 januari innevarande år har föredragande departementschefen till en början omförmält hvad revisorerna sålunda i ärendet anfört och ifrågasatt äfvensom hvad statskontoret med anledning deraf yttrat.

Departementschefen vore så till vida ense med revisorerna och statskontoret, som han funne ifrågavarande besparingar icke vidare böra under anslaget bibehållas. På sätt statskontoret anmärkt, vore detsamma i och för sig fullt tillräckligt att bestrida de derå för närvarande anvisade utgifter,

och det vore under sådana förhållanden icke i sin ordning, att å anslaget kvarhöles reservationer, som uppginge till flera gånger det belopp, hvarmed detsamma vore i riksstaten uppfördt. Deremot ansåge departementschefen det af revisorerna och statskontoret framställda förslag att öfverföra mera-nämnda reservationer till fonden för reserverade medel ej rätt lämpligt. För denna fond, hvilken, enligt 1889 års rikshufvudbok uppgick till 12,358,057 kronor 17 öre eller efter afdrag af det belopp stort 5,887,000 kronor, som deraf beräknats skola användas till regleringen af 1892 års stat,^o till 6,471,057 kronor 17 öre, vore det i utsigt ställda tillskottet af i rundt tal 23,000 kronor af endast ringa betydelse, och det kunde under sådana förhållanden med skäl ifrågasättas, att de samlade reservationerna bevarades åt landt- och sjöförsvaret för att, om än i något förändrad form, komma det med anslaget ursprungligen afsedda ändamål till godo.

Detta, fortsätter departementschefen, skulle blifva fallet, om reservationerna lades till den s. k. invalidhusfonden. Denna fond, som, i likhet med anslaget till bleserade öfver- och underofficerare, vore gemensam för armén och flottan, hade blifvit bildad af de till den forna invalidinrättningen å Ulriksdal anslagna hemmansräntor; och skulle, enligt de vid riksdagen 1847—1848 lemnade bestämmelser, fonden på det sätt stå till Kongl. Maj:ts disposition, att dess årliga inkomster finge efter behof användas till pensioner och gratifikationer åt sådana afskedade krigsmän af armén och flottan, som, enligt de vid tiden för nämnda Riksdags beslut i ämnet gällande föreskrifter, skulle varit berättigade att å den förra invalidinrättningen intagas, och att möjligen uppstående öfverskott skulle läggas till fondens kapital. Sedan Kongl. Maj:t den 18 december 1849 ytterligare förordnat, att endast en del af fonden skulle under fredstid till understöd användas, och densamma i öfrigt afses att efter krigsutbrott lemna tillgång till då erforderliga pensioner och understöd, hade den alltså numera i ej oväsentlig grad antagit karakteren af ett slags under fredstid samlad reservfond med uppgift att under och efter ett krig bereda utvägar till bestridandet af de då till betydande summor växande utgifterna af just det slag, som jemväl nu förevarande anslag vore afsedt att tillgodose; och öfverförandet till nämnda fond af ifrågasvarande reservationer borde vid sådant förhållande stå i närmaste öfverensstämmelse med de för desammas användande redan gällande föreskrifter. Blifvande reservationer å anslaget syntes departementschefen lämpligen böra erhålla samma användande som de redan å detsamma befintliga.

I likhet med riksdagens revisorer, statskontoret och departementschefen anser utskottet ifrågasvarande reservationer icke vidare böra under anslaget bibehållas. Deremot och då invalidhusfonden, hvars behållning enligt revisorernas berättelse sedan år 1845, då den utgjorde 230,562 kronor 49 öre,

så stigit, att den vid 1889 års slut uppgick till 2,369,781 kronor 29 öre, icke synes vara i behof af den tillökning, som skulle beredas densamma genom att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, omförmälda besparingar skulle dertill omföras, anser utskottet sig icke böra biträda hvad Kongl. Maj:t i sådant afseende föreslagit, utan föreställer sig att, i enlighet med hvad revisorerna ifrågasatt och jemväl statskontoret tillstyrkt, dessa besparingar lämpligast böra öfverföras till fonden för reserverade medel att för kommande statsregleringar kunna disponeras; och vid sådant förhållande synes något beslut i fråga om användandet af de efter 1889 års slut och framdeles uppkommande besparingar å detta anslag nu icke erfordras.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning, må besluta, att de enligt 1889 års rikshufvudbok befintliga besparingar å anslaget »för blesserade öfver- och underofficerare», 22,826 kronor 4 öre, skola öfverföras till fonden för reserverade medel att för kommande statsregleringar disponeras.

Öfriga anslag.

Angående
öfriga anslag
å pensions-
staten.

4:o. I afseende å öfriga anslag å denna stat har Kongl. Maj:t icke föreslagit någon ändring; och får utskottet hemställa,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1892 med oförändrade belopp uppföra de anslag under pensionsstaten, i hvilka förändring här ofvan icke blifvit ifrågasatt.

Allmänna indragningsstaten.

Angående
pension för
underoffice-
ren J. Melén.

[2.]

5:o. På derom gjord ansökning har Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit, att underofficeren vid kronoarbeitsstationen å Tjurkö *Jonas Melén* måtte berättigas att från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked ur fångvårdens tjänst honom beviljades, under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten upphära fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillsammans med honom tillkommande pension från arméns pensionskassa utgjorde 700 kronor, eller 190 kronor årligen.

Af det vid statsverkspropositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementsärenden den 5 december 1890 (bil. 1 sid. 8) inhemtas:

att Melén, född den 6 april 1834, innehaft sedan den 9 september 1855 anställning såsom underofficer vid kronoarbetscorpsen, i hvilken egenkap han, enligt vederbörandes vitsord, tjenstgjort med särdeles utmärkelse;

att han, som den 27 april 1857 antagits till regementsväbel vid Vestgöta-Dals regemente, den 4 juli 1879 blifvit fanjunkare i regementet, hvarefter han den 26 juli 1884 undfått afsked från regementsväbelsbefattningen;

att han från arméns pensionskassa uppbure en årlig pension af 510 kronor;

att hans aflöningsförmåner utginge af förslagsanslaget till fångars vård och underhåll med lön 700 kronor, beklädnadsbidrag 80 kronor jemte två ålderstillägg 100 kronor, tillsammans 880 kronor, hvartill komme en årlig gratifikation, som under senare åren utgjort 150 kronor, äfvensom bostad och ved; samt

att, enligt intyg af vederbörande läkare, Melén till följd af flerårig rosartad inflammation i benen vore urständsat att sköta sin tjenst, hvilken sjuklighet läkaren förklarar vara af den beskaffenhet, att icke någon förhoppning förefunnes, det Melén skulle kunna åter inträda i tjenstens utöfning.

Fångvårdsstyrelsen, som till Kongl. Maj:t insändt Meléns ansökning i ämnet, hade dervid, under erinran att bevakningspersonalen vid kronoarbetscorpsen icke vore uppförd å ordinarie lönestat, anført, att Meléns vid centralfångelserna anställda vederlikar, hvilka å ordinarie stat uppbure sin aflöning, vore vid uppnådda 65 lefnads- och 35 tjenstår, deraf minst 20 år såsom ordinarie i fångvårdens tjenst, berättigade att från allmänna indragningsstaten uppbära pension till ett lönen med innehafvande ålderstillägg motsvarande belopp, samt att enligt den vid senaste riksdag för en del betjente vid fångvårdsanstalterna fastställda nya lönestat, hvilken med 1891 års ingång trädde i tillämpning, aflöningen för underofficer å ordinarie stat vore bestämd att utgöra, förutom tjenstgöringspenningar, lön 500 kronor och två ålderstillägg, hvartdera å 100 kronor, så att pensionen kunde för sådan underofficer uppgå till 700 kronor, i anseende hvartill och då Melén redan tillbragt den tid i statens tjenst, som vore bestämd för hans ofvanbemälda vederlikar såsom vilkor för erhållande af pension, samt han enligt företedda läkarebetyget vore nu och för framtiden oförmögen att sköta sin tjenst, fångvårdsstyrelsen — med hänsyn jemväl dertill, att 1889 och 1890 årens riksdagar beviljat två vid kronoarbetscorpsen anställda underofficerare pensioner till enahanda belopp, som skulle dem tillkommit, om de innehaft motsvarande befattningar å ordinarie stat — hemstält, att Kongl. Maj:t täcktes till denna riksdag göra framställning om beviljande åt Melén af en fyllnadspension å allmänna indragningsstaten till belopp af 190 kronor årligen.

Statskontoret, hvars utlåtande i frågan inforrats, hade tillstyrkt fångvårdsstyrelsens framställning.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:t förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Angående
pension för
gravören G
M. Wirsing.

6:o. På derom af chefen för generalstaben gjord hemställan har Kongl. Maj:t föreslagit, att gravören vid generalstabens topografiska afdelning *Georg Michael Wirsing* måtte från och med månaden näst efter den, då han [3.] blefve från sin ifrågavarande anställning entledigad, å allmänna indragningsstaten tilläggas en årlig pension af 1,500 kronor.

Af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 28 november 1890 (bil. 2 sid. 10), till hvilket utskottet i öfrigt får hänvisa, inhemtas, att *Wirsing*, som vore född den 8 mars 1822, år 1858, sedan dåvarande topografiska corpsen nästföregående år erhållit uppdrag att till allmänhetens tjänst utgifva den karta, som kallades »Generalstabens karta öfver Sverige i skalan 1 : 100,000», inkallats från utlandet och fått anställning såsom kopparstickare vid topografiska corpsen;

att *Wirsing* under den tid af 32 år, han sålunda varit anställd i landet, icke allenast med utmärkt skicklighet stuckit i koppar talrika kartor och, i anseende till sin duglighet i öfrigt, erhållit uppdrag att öfvervaka allt gravryrarbete vid kartverket, utan äfven — sedan chefen för topografiska corpsen, för att göra kartverket oberoende af utländska kopparstickare, beslutat att bilda en gravörskola för inhemska gravörer — fått sig anförtrodd ledningen af berörda skola och der utbildat flera skickliga kopparstickare, af hvilka tre fortfarande vore i verksamhet vid kartverket;

att den ersättning, *Wirsing* för sitt berörda arbete åtnjutit, högst uppgått till 3,480 kronor årligen, vid hvilket förhållande och då hans arbete vid kartverket icke medgifvit honom att på annat sätt skaffa sig någon tillökning i inkomster *Wirsing* icke kunnat göra några besparingar;

att, såsom af ett handlingarna bifogadt läkarebetyg framginge, *Wirsing* nu vid en ålder af nära 69 år lede af kraftnedsättning och rheumatism, hvarigenom han vore urståndsatt att såsom förr fullgöra sina åligganden och med arbete sig försörja;

samt att *Wirsing*, som enligt kontrakt varit förbunden att dagligen å tienstelokalen uppehålla sig under den vanliga arbetstiden från klockan 8 f. m. till klockan 4 e. m., redan år 1872 af dåvarande befälhafvaren för topografiska corpsen skriftligen tillförsäkrats, att, derest han af ålderdom

eller sjukdom skulle blifva urståndsatt att vidare med gravyrarbete sig sysselsätta, framställning om pension åt honom skulle hos Kongl. Maj:t göras.

Statskontoret, i ärendet hördt, hade på anförda skäl tillstyrkt bifall till chefens för generalstaben hemställan.

År 1886 beviljade Riksdagen, på utskottets tillstyrkan, pension åt gravören vid generalstabens topografiska afdelning C. S. Wennersten till belopp af 1,200 kronor. Vid jämförelse mellan de förhållanden, som lågo till grund för Wennerstens pensionering, och dem, som nu åberopats såsom skäl för Wirings, har utskottet funnit den senares såväl högre lefnadsålder som längre tid af verksamhet för nämnda afdelning äfvensom det mera omfattande gagnet af denna verksamhet böra föranleda till att, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, honom beredes något större pension än den Wennersten beviljade, hvarför utskottet ansett sig böra hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

7:o. Med anledning af derom gjord ansökning har Kongl. Maj:t föreslagit, att regementsläkaren vid Vermlands fältjägarcorps m. m. G. E. Westergrens enka *Ottonie Leontine Westergren*, född Geijer, måtte från allmänna indragningsstaten tilläggas en årlig pension af 400 kronor, att från och med 1891 års ingång af henne åtnjutas, så länge hon förblefve enka. Anående pension för regementsläkaren G. E. Westergrens enka. [4.]

Såsom af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 28 november 1890 (bil. 3, sid. 14) framgår, hade bemälda enka till stöd för sin ansökan åberopat, bland annat, att, då hennes man den 28 januari 1890 afidit, tillgångarna i boet, hvilka uppskattats till 523 kronor 81 öre, måst i anseende till befintlig skuld, uppgående till 57,593 kronor 23 öre, afträdas till fordringsegarne; att sökanden sålunda för eget uppehälle och fullbördande af sina fyra barns uppfostran vore uteslutande hänvisad till den pension af 500 kronor, hon åtnjöte från arméns enke- och pupillkassa; att mannen i lifstiden, jemte sin tjänstgöring såsom militärläkare, omfattande en tid af mer än 28 år, deri inberäknad hans anställning vid fältläkarecorpsen, jemväl innehaft läkarebefattning vid statens jernvägar, verkat såsom fattigläkare dels i köpingen Arvika under 14 år och dels inom Glafva socken, tjänstgjort såsom uppbördsläkare å korvetten Gefle under dess expedition till Stilla Hafvet åren 1865—1866 samt dessutom trenne gånger som militärläkarestipendiat och en gång på egen bekostnad längre tider uppehållit sig i utlandet för idkande af medicinska studier.

Medicinalstyrelsen, som i frågan afgifvit utlåtande, hade, med afseende dels

å den förtjenstfulla verksamhet, regementsläkaren Westergren utvecklat under en lång följd af år såsom författare i militärhygieniska ämnen, och dels den ekonomiska belägenhet, hvori hans enka och fyra minderåriga barn befunno sig, hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes aflåta proposition till Riksdagen om beviljande åt sökanden af en årlig pension å allmänna indragningsstaten af 400 kronor, hvarigenom, med tillägg af pensionen från arméns enke- och pupillkassa, hon skulle komma i åtnjutande af pension till samma belopp, 900 kronor, som enka och barn efter provinsialläkare egde uppbära från civilstatens pensionsinrättning.

På de af medicinalstyrelsen anförda skäl hade statskontoret, som i ärendet jemväl hörts, ansett sig böra biträda styrelsens ifrågavarande framställning, dervid tillika hemställande, att den föreslagna pensionen måtte beräknas från början af innevarande år, att till sökanden utgå så länge hon i sitt enkestånd förblefve.

Af de till utskottet öfverlemnade handlingarna i ärendet har vunnits upplysning, att enkefru Westergren är född år 1852 samt att af makarnes 4 barn en son är född år 1873, en son år 1876, en dotter år 1878 och en dotter år 1880.

I likhet med föredragande departementschefen anser utskottet skäligt, att någon pension beredes enkefru Westergren, men då hon redan från arméns enke- och pupillkassa uppbär pension till belopp af 500 kronor, har utskottet ansett det föreslagna pensionsbeloppet lämpligen böra bestämmas till 200 kronor. Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att regementsläkaren vid Vermlands fältjägarecorps m. m. G. E. Westergrens enka Ottonie Leontine Westergren, född Geijer, må från allmänna indragningsstaten tilläggas en årlig pension af 200 kronor, att från och med 1891 års ingång af henne åtnjutas så länge hon förblifver enka.

Angående pensioner
dels för t. f. kommerskollegium
presidenten Carl Fredrik Wærn
C. F. Wærn
och dels för åtnjutande under sin återstående lifstid af en årlig pension af 5,000 kronor,
kanslisten O. F. Ulf
samt honom beviljadt, dels ock att kanslisten hos kommerskollegium Otto Fredrik
kammar- Ulf samt kammar- och kammar- skrifvarne hos kollegium, tillförordnade kamreraren Gustaf
G. A. Lind- Anders Lindberg och tillförordnade kammarförvandten Magnus Lund, hvilkas
berg och
M. Lund.
[5 och 6.]

befattningar icke inginge i den nya organisation af embetsverket, som af Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen under sjetta hufvudtiteln föreslagits, måtte förklaras berättigade att från och med år 1892 å allmänna indragningsstaten åtnjuta, Ulff pension af 1,300 kronor årligen samt Lindberg och Lund, jemte de pensioner de efter afskedstagandet kunde ega från civilstatens pensionsinrättning uppbära, fyllnadspensioner till belopp för Lindberg af 2,200 kronor och för Lund af 1,600 kronor om året, dock att, derest någon af dem framdeles skulle erhålla anställning å rikets stat, pensionsbeloppet för honom skulle minskas med ett belopp, svarande mot den nya aflöningen, eller, om denna uppginge till samma eller högre belopp, upphöra att utgå.

Kongl. Maj:ts förevarande framställningar har utskottet ansett icke böra till behandling företagas förr, än Riksdagen fattat beslut angående den af Kongl. Maj:t ifrågasatta nya organisationen af kommerskollegium; och kommer utskottet därför att framdeles under Riksdagens lopp, sedan sådant beslut blifvit fattadt, att öfver dem afgifva utlåtande; hvilket härmed för Riksdagen

anmäles.

9:o. Med anledning af en af kommissionslandtmätaren i Malmöhus län *Herman Julius Kull* gjord, af landtmästeristyrelsen till Kongl. Maj:t öfver-^{Angående pension för kommissionslandtmätaren}lemnad ansökning har Kongl. Maj:t föreslagit, att Kull måtte från och med ^{H. J. Kull.}månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked från tjensten, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,600 kronor. [7.]

Af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 31 december 1890 (bil. 4, sid. 16) inhemtas, att Kull, som vore född den 10 juli 1828, blifvit konstituerad till landtmäteriauskultant den 15 juni 1853 och till vice kommissionslandtmätare i förenämnda län den 25 oktober 1858 samt utnämnd till kommissionslandtmätare den 18 maj 1866; att han den 8 oktober 1858 förordnats till justerare af mått och vigter i nämnda läns tredje justeraredistrikt, men den 18 januari 1879 på egen begäran derifrån entledigats; att Kull vid åtskilliga tillfällen på grund af förordnande bestridt förste landtmätaretjänst under sammanräknadt omkring ett års tid; att enligt utfärdade läkareintyg Kull lede af obotlig hemiopisk synfältinskränkning och förminskning af synförmågan samt till följd deraf vore oförmögen att sköta sin tjänst; att det i afseende å Kulls ekonomiska ställning vore intygadt, att Kull icke egde andra tillgångar än ett enkelt lösörebo och en till 11,900 kronor bevillningstaxerad fastighet i Lund, som dock häftade för in-tecknad gäld till belopp af 3,300 kronor; att vederbörande presterskap lemnat det besked, att Kull och hans hustru, hvilka hade sex

barn, af hvilka tre vore hos föräldrarne kyrkoskrifna, lefde i ekonomiskt betryckta omständigheter; samt att, enligt af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län meddeladt tjenstebetyg, Kull under sin långvariga tjenstgöring inom länet ådagalagt nit och skicklighet samt stor noggrannhet i förening med en hedrande vandel.

Landtmäteristyrelsen, som jemväl vitsordat Kulls nit och skicklighet, hade, med tillägg att han under sin långvariga tjenstetid städse varit mycket verksam, erinrat, att för närvarande väl omkring 2 $\frac{1}{2}$ år för Kull fattades i den ålder af 65 år, som Riksdagen enligt sin skrivelse af den 20 maj 1885 bestämt såsom vilkor för kommissionslandmätares rätt att erhålla pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 1,600 kronor, men att Kull deremot tjenat vid landtmäteristaten omkring 37 $\frac{1}{2}$ år och såsom vice kommissions- och kommissionslandmätare varit verksam under 32 år, eller vida utöfver den tid af respektive 30 och 25 år, som Riksdagen uti förenämnda skrivelse bestämt såsom vilkor i detta hänseende för rätt till nyssnämnda pension, hvarför och då Kull till följd af betydligt nedsatt synförmåga ansåges för all framtid oförmögen att bestrida sina tjenstegöromål, landtmäteristyrelsen hemställt, att Kull, ehuru han icke uppnått den i Riksdagens ofvanberörda skrivelse bestämda pensionsålder af 65 år, likväl måtte medgifvas rätt till erhållande af pension å 1,600 kronor enligt samma skrivelser bestämmelser i öfrigt.

Uti infordradt utlåtande hade statskontoret — med anmälan att af de utaf Riksdagen för kommissionslandtmätare, som uppfyllt ofvan antydda, af Riksdagen stadgade vilkor, uppförda 48 pensioner å 1,600 kronor för närvarande endast 26 pensioner vore upptagna — anfört, att, då Kull i afseende å tjenstgöringstiden redan för 7 år sedan uppfyllt de genom kongl. brefvet den 12 juni 1885 bestämda vilkoren för kommissionslandmätares berättigande till pension å 1,600 kronor, statskontoret ansåge sig, med hänsyn till Kulls behörigen intygade oförmåga att sitt kall bestrida och den korta tid, som återstode, till dess han jemväl uppnått den i nyssnämnda kongl. bref bestämda lefnadsålder, kunna biträda landtmäteristyrelsens hemställan.

På grund af hvad sålunda blifvit upplyst hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

10:o. Kongl. Maj:t har med anledning af i ämnet gjord ansökning föreslagit, att afvittringslandtmätaren i Norrbottens län, kommissionslandtmätaren *Karl Mawritz Ulfhjel*m måtte, dock med vilkor att rätt till pension såsom kommissionslandtmätare ej måtte honom tillkomma, från och med

Angående
pension för
afvittrings-
landtmätaren
*K. M. Ulf-
hjel*m.

månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked från afvittringsverket, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,600 kronor.

Såsom af sist åberopade statsrådsprotokoll (bil. 4, sid. 19) inhemtas, hade Ulfhjelm i en till landtmäteristyrelsen stäld, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län till styrelsen insänd samt af styrelsen med skrifvelse den 23 nästlidne oktober till Kongl. Maj:t öfverlemnad skrift, på anförda skäl anhållit, att pension måtte honom beredas från allmänna indragningsstaten till belopp af 2,000 kronor, att utgå från den 1 juni 1891.

Ulfhjelm, som vore född den 27 januari 1827, hade, enligt hvad i statsrådsprotokollet vidare meddelas, den 18 maj 1849 blifvit antagen till landtmäteriauskultant, den 22 maj 1854 konstituerad till vice kommissionslandtmätare, den 16 januari 1863 utnämnd till kommissionslandtmätare och den 19 januari 1852 konstituerad till afvittringslandtmätare i Vesterbottens län, från hvilken befattning han dock den 28 april 1853 erhållit afsked. Han hade den 14 juni 1854 af landtmäteristyrelsen förordnats att uppehålla en afvittringslandtmätarebefattning i samma län, hvarmed han fortfarit till den 1 mars 1855 och sedermera den 17 december 1873 förordnats till afvittringslandtmätare i nämnda län, hvarefter han den 5 mars 1884 transporterats till enahanda tjänstebefattning i Norrbottens län. Enligt läkarebetyg lede Ulfhjelm af presbyopi och betydligt nedsatt synförmåga å högra ögat samt af minskad rörelseförmåga till följd af andfåddhet, sannolikt härrörande af fettbildning å hjertat, i följd hvaraf han endast med största svårighet kunde förrätta de i lappmarkerna förekommande göromålen. Enligt intyg af afvittringsstyresmannen H. W. Boström, hade Ulfhjelm med nit, skicklighet, ordentlighet och noggrannhet, i förening med en hedrande vandel, fullgjort sina tjänsteåligganden.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade framhållit, att, i betraktande af Ulfhjelmns högst betydligt nedsatta krafter, endast en jemförelsevis ringa arbetsprodukt kunde vara att af honom förvänta, hvarför det jemväl från ekonomisk synpunkt blefve för afvittringsarbetet i länet fördelaktigt, att Ulfhjelm bereddes tillfälle att afgå från det allmännas tjenst. Landtmäteristyrelsen hade jemväl förordat ansökningen och såsom stöd för sin hemställan om bifall dertill dels åberopat den omständighet, att Ulfhjelm den 1 juni 1891, om han då lefde, uppnått en ålder af $64\frac{1}{3}$ år och tjänat vid landtmäteristaten 42 år, deraf såsom vice kommissions- och afvittringslandtmätare 37 år och i sistnämnda egenskap nära $19\frac{1}{2}$ år, dels ock anført, att, ehuru något öfver $5\frac{1}{2}$ år bruste i den tjenstetid af 25 år vid afvittringsverket, som Riksdagen i skrifvelse den 19 maj 1875 bestämt såsom vilkor för afvittringslandtmätares pension till årligt belopp af 2,000 kronor, Ulfhjelm

likväl, förutom sin omförmälda tjänstgöring vid afvittringsverket, under 17 års tid utöfvat en nitisk och gagnelig verksamhet såsom skifteslandtmätare på eget ansvar samt att han till följd af sjukdom och framskriden ålder icke längre än till början af juni månad 1891 med fördel kunde användas vid afvittringsverket och icke heller på annat sätt förmådde i afsevärd mån bidraga till sin egen och sin familjs bergning.

På grund af hvad i ärendet blifvit upplyst, har föredragande departementschefen ansett, att åt sökanden borde beredas pension, men att dess belopp, med hänsyn till de pensionsbelopp, hvilka Riksdagen åren 1889 och 1890 beviljat vissa andra vid storskiftes- eller afvittringsverken anställda landtmätare, hvilka ej i allo uppfyllt de stadgade pensionsvilkoren, borde bestämmas till 1,600 kronor, eller samma belopp, som Ulfhjelm syntes vara såsom kommissionslandtmätare berättigad att i pension erhålla, derest han i sistnämnda befattning qvarstode till den 27 januari 1892.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Angående
pension för
länsveteri-
nären A. J. A.
Brolins enka.
[9.]

11:o. Uppå derom af länsveterinären i Gefleborgs län Axel Johan August Brolins enka *Maria Charlotta Brolin*, född Jansson, gjord, af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i nämnda län till Kongl. Maj:t insänd ansökan, har Kongl. Maj:t föreslagit, att enkan Brolin måtte, så länge hon förblefve enka, från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 300 kronor, att utgå från och med 1891 års ingång.

Af statsrådsprotokollet inhemtas (bil. 4, sid. 21) att länsveterinären Brolin, blifvit, efter aflagd djurläkareexamen, år 1854 befordrad till sqvadrons-hästläkare vid Skånska dragonregementet samt år 1865 till länsveterinär i Gefleborgs län, hvilken senare befattning han innehaft till sin den 29 november 1887 timade död; att Brolin, enligt betyg af provinsialläkaren J. F. Öhrn, sedan år 1871 lidit af fallandesot, hvilken sjukdom under årens lopp tilltagit i häftighet, samt att de tätt och ofta återkommande, långvariga och ansträngande tjänsteresor, hvilka Brolin dels för sin tjänstebefattning i allmänhet, dels ock på grund af länsstyrelsens förordnanden från och med år 1866 i och för sjukdomen springormen inom provinsen Helsingland nödgats vid anfordran såväl natt som dag verkställa vid hvilket väglag och under hvilken väderlek som helst, haft ett bestämdt och ofördelaktigt inflytande på sjukdomens gång; att Brolin vid sin död efterlemnad, förutom enkan, som vore född den 29 maj 1837, samt fem barn, hvilka uppnått myndig ålder, tillika två döttrar, födda den ena år 1873 och den andra år 1875, samt en

son, född år 1878; att, enligt bouppteckningen efter Brolin, behållningen i boet uppgått till 4,999 kronor 17 öre; samt att, enligt vederbörande presterskaps bevis samt ett af ordförandena i Jerfsö sockens kommunalstämma och kommunalnämnd med flera personer utfärdadt intyg, enkan Brolin befunne sig med sex oförsörjda barn i torftiga omständigheter samt vore i största behof af statens hjälp.

Såväl Kongl. Maj:ts befallningshafvande som medicinalstyrelsen och statskontoret hade med afseende å Brolins långvariga tjänstetid och den efterlemnade familjens behjertansvärda belägenhet tillstyrkt en årlig pension åt enkan Brolin af 300 kronor, hvilken pension föredragande departementschefen ansett sig böra förorda med hänsyn särskildt dertill, att Brolins sjukdom förvärrats af de långa och ansträngande resor, han nödgats i tjänsten företaga.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

12:o. Med anledning af en af läraren i musik vid allmänna läroverket i Karlskrona, musikediktören *Johan August Askling* gjord ansökning har Kongl. Maj:t, efter det infordrade utlåtanden öfver ansökningen afgifvits af *J. A. Askling*. Angående pension för musikläraren [10.]
 eforus öfver Lunds stifts allmänna läroverk samt af statskontoret, föreslagit, att Askling måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked blefve honom beviljad, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,250 kronor.

Af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 19 december 1890 (bil. 5, sid. 23) inhemtas att sökanden, som vore född den 12 maj 1822 och således vore 68 år gammal, alltsedan den 22 oktober 1850 eller under 40 år varit anställd såsom musiklärare vid ofvannämnda läroverk, till en början eller intill den 16 april 1851 såsom vikarierande och sedermera såsom ordinarie; samt att han, enligt ett den 17 maj 1890 utfärdadt läkarebetyg, till följd af ålder och aftagande hörsel förmåga vore i behof af tjänstledighet; varande af eforus vitsordadt, att sökanden, som under de två senaste åren varit och fortfarande vore oförmögen att bestrida sin lärarebefattning, så länge han varit tjänstbar, städse med oafslätligt nit, trohet och skicklighet fullgjort sina tjänsteåligganden.

I sitt ofvan omförmälda utlåtande hade statskontoret anfört: att genom kongl. brefvet den 16 mars 1858 blifvit stadgadt, att lärarne vid rikets elementarläroverk skulle dädanefter komma i åtnjutande af enahanda pensionsrätt å allmänna indragningsstaten, som enligt då gällande författningar

tillkomme civila embets- och tjänstemän; att detta stadgande likväl hittills ansetts icke skola tillämpas å lärare i musik och sång samt i teckning vid sagda läroverk, utan att i de fall, då dylika lärare af Kongl. Maj:t beviljats pension å nämnda stat vid afskedstagandet, sådant skett efter framställning i ämnet till Riksdagen; och då de vilkor, som genom kongl. brefvet den 12 november 1823 vore stadgade för civila embets- och tjänstemäns pensionsrätt, blifvit af sökanden fullgjorda, hade statskontoret, med tillkännagifvande att sökanden såsom musiklärare uppbure lön å stat till belopp af 750 kronor samt ålderstillägg å lönen med 500 kronor eller tillhopa 1,250 kronor, hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta framställning om dess medgifvande dertill, att sökanden måtte efter afskedstagandet för sin återstående lifstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till ett hans aflöning motsvarande belopp af 1,250 kronor årligen.

Mot det föreslagna pensionsbeloppet hade föredragande departementschefen icke något att erinra.

Då, enligt hvad utskottet inhemtat, Askling jemte sin befattning såsom lärare i musik vid allmänna läroverket i Karlskrona innehar klockare- och organistbeställning, hvarå han åtnjuter årlig löneinkomst af 1,500 kronor, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Angående
pension för
extra lärar-
rinnan O. C.
E. Wasmuth.
[11.]

13:o. Med anledning af en utaf extra lärarinnan vid den med högre lärarinneseminariet i Stockholm förenade normalskolan för flickor *Olivia Christina Elisabeth Wasmuth* gjord, af direktionen för nämnda seminarium till Kongl. Maj:t öfverlemnad ansökning, har Kongl. Maj:t föreslagit, att Wasmuth måtte från och med månaden näst efter den, då hon erhöle entledigande från innehafvande anställning vid berörda skola, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 500 kronor.

Af sistberörda statsrådsprotokoll (bil. 5, sid. 24) inhemtas, att Wasmuth sedan höstterminen 1864 varit anställd såsom lärarinna vid ofvannämnda normalskola; att hon från och med vårterminen 1865 till och med vårterminen 1874 jemte sin tjenst vid normalskolan bestridt undervisningen i matematik i högre lärarinneseminariets första afdelning samt under större delen af nämnda tid äfven i seminariets andra afdelning; att hon såsom lärarinna i matematik vid normalskolan under flera år ledt och bedömt seminarieelevers öfningslektioner i detta ämne; att hon, som på grund af styrkt sjukdom tillföre haft tjenstledighet under kortare del af läsåren 1880—1881 och 1886—1887, hela läsåret 1885—1886 samt partiel tjenstledighet under de två senaste

läsåren, åtnjöte fullständig ledighet under innevarande läsår; samt att hon vid alla dessa tillfällen sjelf aflönat sin vikarie; att sökanden, som vore född den 26 augusti 1839, enligt utfärdadt läkareintyg sedan flera år tillbaka lede af en oerhörd förstoring af mjelten, föranledd af upprepade frossfebrar, samt att hon i följd af detta enligt all erfarenhet obotliga lidande i förening med blodbrist och allmän nervsvaghet vore urständsatt att förrätta sitt arbete och försörja sig.

Direktionen för högre lärarinneseminarier hade, ehuru Wasmuth icke hörde till de å läroverkets stat upptagna ordinarie lärarinnornas antal, ansett sig böra varmt förorda hennes ansökning, dervid framhållande, att hon med största nit och på ett utmärkt sätt skött sina tjensteåligganden, att hon i afseende å tjenstgöringsskyldighet varit fullkomligt likställd med de ordinarie lärarinnorna samt att billigheten kräfde, att hon, efter att i 26 år hafva skött en hufvudlärarinns åliggande och i läroverkets tjenst förbrukat sina krafter samt nu genom obotlig sjukdom blifvit urständsatt att vidare tjenstgöra, erhöle någon pension; och hade direktionen ansett pensionens belopp lämpligen böra bestämmas till 1,000 kronor.

Statskontoret, hvars yttrande i ämnet infordrats, hade — med tillkännagifvande att sökanden i egenskap af extra lärarinna under åren 1865 — 1870, utöfver det arfvode af 800 kronor, som då tillagts henne och hvilket, likasom arfvoden för öfrige extra lärare och lärarinnor vid läroverket, bestredes af de afgifter, som erlades af eleverna derstädes, fått såsom ersättning för ökad undervisning till följd af läraren i matematik beviljad tjenstledighet genom afdrag å dennes aflöning uppbära ett belopp af 350 kronor för år, samt att förstberörda arfvode år 1871 förhöjts till 1,000 kronor, hvartill år 1874 kommit ett af direktionen beviljadt dyrtidstillägg af 500 kronor och år 1879 en ytterligare förhöjning, så att dess nuvarande belopp utgjorde 2,000 kronor — anført, att, ehuru sökanden visserligen icke haft sådan anställning i statens tjenst, att derpå kunde grundas anspråk å pension vid afgången derifrån, samt hon ej heller uppnått den lefnadsålder och tjenstgjort den tid, som i allmänhet funnes föreskrifven för statens lärare och lärarinnor för vinnande af pensionsförmån, statskontoret likväl, med afseende dels å sökandens långvariga, väl vitsordade tjenstgöring och å beskaffenheten af denna tjenstgöring, dels ock å hennes iråkade obotliga sjukdomstillstånd samt hvad i öfrigt direktionen i frågan andragit, ansåge sig böra hemställa, att Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att sökanden måtte efter afskeds-tagandet för sin återstående lifstid uppbära en årlig pension till belopp af 1,000 kronor, motsvarande hälften af den aflöning, som för närvarande vore henne tillagd.

Af hvad i detta ärende förekommit, hade föredragande departements-
Bih. till Riksd. Prot. 1891. 4 Saml. 1 Afd. 9 Häft.

chefen visserligen funnit billigheten af, att någon pension beredd sökanden, men ansett densammas belopp skäligen kunna sättas till 500 kronor.

Ehuru extra lärarinnan Wasmuth icke innehaft ordinarie beställning i statens tjänst och icke heller i någon mån bidragit till egen pensionering, har utskottet dock af de synnerligen behjertansvärda omständigheter, hvori hon efter en långvarig och väl vitsordad tjänstgöring vid en af statens läroanstalter nu befinner sig, ansett sig föranlåtet att hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må vinna Riksdagens bifall.

Angående
understöd
åt äldre be-
höfvande
folkskole-
lärare.

[12.]

14:o. Med tillstyrkande af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under erinran, att Riksdagen under en följd af år för ändamålet beviljat lika stort belopp, hemställer utskottet,

att å allmänna indragningsstaten må för år 1892 anvisas ett anslag af 10,000 kronor, att enligt de närmare bestämmelser, Kongl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till understöd af högst 250 kronor åt sådana äldre behöfvande folkskolelärare, hvilka oförvitligen skött sin tjänst, men derifrån erhållit afsked före år 1867.

Angående
f. d. öfverbi-
bliotekarien
G. E. Klem-
mings pen-
sion.

[13.]

15:o. På derom gjord ansökning har Kongl. Maj:t vidare föreslagit, att f. d. öfverbibliotekarien vid Kongl. biblioteket *Gustaf Edvard Klemming* måtte, utöfver den pension, som eljest tillkomme honom, årligen under sin återstående lifstid, räknadt från och med år 1891, uppbära från allmänna indragningsstaten ett belopp af 2,000 kronor.

Såsom af statsrådsprotokollet (bil. 5, sid. 27) inhemtas har chefen för ecklesiastikdepartementet vid ärendets föredragning inför Kongl. Maj:t till en början erinrat att, när dåvarande öfverbibliotekarien vid kongl. biblioteket G. E. Klemming i skrifvelse den 30 november 1889 begärde att, efter fylda 66 lefnads- och 43 tjänstår, erhålla afsked med pension i vanlig ordning, hade han tillika anhållit, att, som han ingalunda önskade och knappast borde upphöra att arbeta för och i kongl. biblioteket, han måtte få förblifva kvarstående såsom öfvertalig tjänsteman med tjänstgöringsskyldighet och såsom arfvode därför uppbära det belopp, hvarmed hans dåvarande aflöning vid pensionens beviljande komme att minskas.

Sedan statskontoret häröfver afgifvit utlåtande, hade Kongl. Maj:t den 10 oktober 1890 beviljat Klemming afsked från befattningen såsom öfver-

bibliotekarie samt förklarar honom berättigad att under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af femtusen kronor årligen, att utgå från och med påföljande november månad, äfvensom medgifvit, att Klemming finge fortfarande, efter öfverenskommelse med blifvande öfverbibliotekarie vid kongl. biblioteket, i den mån hans helsa och krafter medgåfve, arbeta på ordnande och beskrifvande af de i kongl. biblioteket förvarade samlingar; hvarjemte Kongl. Maj:t förklarade, att ansökningen, i hvad den afsåge beredande åt Klemming af särskild aflöningsförmån, skulle få ånyo inför Kongl. Maj:t anmälas vid behandling af frågan om aflåtande till nästkommande Riksdag af proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Hvad anginge denna del af Klemmings förenämnda ansökning, hade departementschefen fäst uppmärksamhet derpå, att Klemming icke blott genom en långvarig, nitisk och pligttrogen tjensteutöfning, utan äfven på annat sätt gagnat den inrättning, vid hvilken han så länge varit fästad. Efter hvad departementschefen inhemtat, hade han år 1856 skänkt till kongl. biblioteket en af honom redan i unga år grundlagd och sedermera oafslåtligt ökad, högst dyrbar samling af omkring 10,000 band, dels svenskt tryck, dels handlande om Sverige; hvarefter han till kongl. bibliotekets samlingar efter hand öfverlemnade alla de tryckalster, med hvilka in- och utländska författare, till betygande af aktning och tacksamhet, uppvaktat honom och hvilka gåfvor under årens lopp uppgått till flera hundra. Det vore äfven nogsamt bekant och erkänt, att Klemming i väsentlig mån höjt kongl. bibliotekets hela institution såsom en allmän kultur- och bildningsanstalt genom det ändamålsenliga sätt, hvarpå den blifvit anordnad i dess nya byggnad i Humlegården.

På grund af sådana förtjenster och då kongl. biblioteket fortfarande genom det arbete, Klemming i mån af helsa och krafter derstädes komme att utföra, finge tillgodogöra sig hans insigt och erfarenhet, har departementschefen tillstyrkt bifall till Klemmings ifrågavarande ansökning.

Då f. d. öfverbibliotekarien Klemming redan af staten uppbär pension till belopp af 5,000 kronor och utskottet föreställer sig, att, derest för kongl. biblioteket finnes lämpligt att Klemming, sedan han lemnat chefskapet vid institutionen, fortfarande derstädes utöfvar verksamhet, godtgörelse därför torde kunna honom beredas af för extra tjenstgöring tillgängliga medel, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Angående pension för förra hospitalsysslomannen F. L. Kallermans enka. [14.]

16:o. Uppå derom af förra sysslomannen vid Upsala centralhospital F. L. Kallermans enka *Elisabeth Maria Emilia Kallerman*, född Voss, gjord, af direktionen för Upsala centralhospital till Kongl. Maj:t insänd ansökning, har Kongl. Maj:t föreslagit, att enkan Kallerman måtte få åtnjuta en årlig pension af 350 kronor, att utgå från allmänna indragningsstaten från och med 1891 års början och så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblefve.

Af statsrådsprotokollet (bil 5, sid. 28) inhemtas, att förra sysslomannen vid nämnda hospital Kallerman afidit den 9 november 1889 efter att hafva varit i statens tjänst en tid af 36 år och innehaft sysslomansbefattningen 34 år, att han, som haft en lön af 1,200 kronor jemte fri bostad och några mindre löneförmåner och som, från år 1871, uppburit pension till samma belopp som lönen, haft att uppfostra fyra barn, att enligt styrkt transsumt af bouppteckningen i boet funnes en skuld af 2,305 kronor 4 öre, men tillgångar till belopp af endast 332 kronor 23 öre, att sökanden, som vore född den 16 april 1836 och således 54 år gammal, enligt företedt läkarebetyg sedan många år varit sjuk och efter mannens frånfalle sängliggande, samt att äfven med det gynsammaste förlopp af sjukdomen hennes arbetsförmåga vore för lång tid fullt bruten.

Såväl hospitalsdirektionen, som vitsordat Kallermans långvariga och för hospitalet gagnande tjänstgöring samt enkans behof af understöd, som medicinalstyrelsen, hvilken funnit särskildt ömmande omständigheter här föreligga, hade förordat ansökningen; och hade medicinalstyrelsen dervid hemställt om pensionsbeloppets bestämmande till 350 kronor.

Statskontoret, hvars utlåtande jemväl infordrats, hade tillstyrkt bifall till ansökningen, på sätt medicinalstyrelsen föreslagit.

Med anledning af hvad sålunda blifvit upplyst och anfördt, anser sig utskottet böra hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Angående pension för vice professorn G. W. Palms enka. [15.]

17:o. Med anledning af i ämnet gjord ansökan har Kongl. Maj:t föreslagit, att läraren vid akademiens för de fria konsterna läroverk, vice professorn Gustaf Wilhelms Palms enka *Eva Sofia Johanna Palm*, född Sandberg, måtte åtnjuta en årlig pension af 500 kronor, att utgå från och med 1891 års början under hennes återstående lifstid, så länge hon förblefve enka.

Såsom det af statsverkspropositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 31 december 1890 (bil. 6, sid. 30) inhemtas, hade till stöd för ansökningen, deri enkan Palm begärt årlig pension af 1,000 kronor,

anförts, att vice professorn Palm, hvilken efter en uppnådd ålder af 80 år aflidit den 20 september 1890, under nära 20 år varit anställd såsom lärare vid akademiens läroverk och såsom konstnär intagit ett framstående rum; att han i anseende till sin höga ålder och aftagande synförmåga under de senare åren af sin lefnad icke kunnat utföra några arbeten, som medfört någon nämnvärd inkomst, hvarjemte han en längre tid före sin bortgång varit sjuk, hvilka förenade omständigheter vållat, att han icke, oaktadt sparsamhet, kunnat förvärfva något till betryggande af sökandens framtida utkomst; samt att, enligt vid handlingarna bilagdt transsumt af bouppteckningen efter Palm, boets behållning allenast utgjorde 28 kronor 35 öre; och inhemtades af ansökningshandlingarna, att sökanden, hvilken vore dotter till direktören vid akademiens läroverk, historiemålaren J. G. Sandberg, vore född den 3 januari 1825.

Akademien för de fria konsterna hade i afgifvet utlåtande vitsordat, att Palm, hvilken alltsedan år 1852 i egenskap af akademiens ledamot med sällspordt intresse deltagit i dess arbeten, från den 1 april 1860 intill slutet af år 1878 i sin befattning såsom lärare vid akademiens dåvarande elementarteckningsskola med utmärkt nit och skicklighet fullgjort sina åligganden, hvadan sökandens anhållan redan ur sådan synpunkt syntes förtjena afseende; men dertill komme, att Palm, hvars enda säkra inkomst under de senare åren varit den pension å 1,600 kronor, hvilken han från allmänna indragningsstaten åtnjutit, i följd af tilltagande ålderdom samt allt ovissare och knappare inkomst af sitt arbete icke kunnat efterlemna några besparingar samt att det mindre understöd, som kunde beredas Palms enka från den inom akademiens lärarecorps bildade enskilda pensionsförening, endast kunde vara att betrakta såsom någon lindring i hennes vid redan framskriden ålder iråkade ekonomiska svårigheter; på grund hvaraf akademien förordat pension åt sökanden till det belopp, Kongl. Maj:t kunde bestämma; och hade statskontoret, som öfver ifrågavarande ansökning jemväl afgifvit utlåtande, tillstyrkt pension för sökanden till belopp af 500 kronor.

Då, såsom i ärendet blifvit upplyst, enkefru Palm, som icke har minderåriga barn att försörja, redan åtnjuter understöd från en inom akademiens för de fria konsterna lärarecorps bildad enskild pensionsförening, hvilket understöd lärar utgå med 400 kronor årligen, har utskottet ansett det föreslagna pensionsbeloppet skäligen böra nedsättas till 300 kronor; hvarför utskottet får hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att läraren vid akademiens för de fria konsterna läroverk, vice professorn Gustaf Wilhelm Palms enka Eva Sofia Johanna Palm, född Sandberg, må åtnjuta en

årlig pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 300 kronor, att utgå från och med 1891 års början under hennes återstående lifstid, så länge hon förblifver enka.

Angående
pension för
provinsial-
läkaren J. F.
Svedberg.
[16.]

18:o. Med anledning af en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län med skrifvelse den 29 september 1890 till Kongl. Maj:t insänd och dervid till bifall förordad, af provinsialläkaren i Stockholms distrikt, medicine doktorn *Johan Fredrik Svedberg* gjord ansökning, har Kongl. Maj:t föreslagit, att Svedberg måtte få åtnjuta en årlig pension å allmänna indragningsstaten af 1,800 kronor, att utgå under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, då afsked från tjensten blefve honom beviljad.

Af sistnämnda statsrådsprotokoll (bil. 6, sid. 32) inhemtas, att Svedberg, som är född den 8 oktober 1828, och således uppnått en lefnadsålder af 62 år, under 21 års tid varit i statens tjenst anställd dels såsom extra ordinarie tjänsteman i sundhetskollegium och medicinalstyrelsen, der han sedan 1870 haft det tidsödande och magtpåliggande arbetet att granska apoteksräkningar, dels ock sedan den 13 april 1883 såsom provinsialläkare i ofvannämnda distrikt, att han under de senare åren ofta varit af sjukdom urståndsatt att sköta sin provinsialläkaretjenst och, enligt handlingarna bilagdt läkarebetyg, i följd af kronisk sjukdom icke vidare kunde bestrida de till tjensten hörande förrättningar.

Medicinalstyrelsen, som öfver denna ansökning afgifvit infordradt utlåtande, hade deruti på det varmaste tillstyrkt bifall till densamma, dels på grund deraf, att Svedberg med särdeles nit och pligttrohet under en lång följd af år bestridt de befattningar och uppdrag, som honom lemnats, dels emedan han begärt ett mycket måttligt pensionsbelopp, utvisande både oegen nytta och grannlagenhet, enär han, om han endast begärt tjänstledighet, skulle komma att uppbära vida större belopp, i synnerhet som han om två år skulle blifva berättigad till 500 kronors ålderstillägg och genom nya staten för provinsialläkare till 750 kronors hushyresersättning; hvartill äfven komme, att det för distriktet måste vara förmånligt att erhålla en yngre och kraftigare läkare; och hade jemväl statskontoret i afgifvet utlåtande lika med medicinalstyrelsen den gjorda ansökningen till bifall förordad.

I likhet med medicinalstyrelsen har utskottet ansett det vara förmånligt, om genom beredande af någon pension åt Svedberg hans innehafvande provinsialläkaretjenst blefve med yngre och kraftigare läkare besatt, hvarför utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

19:o. Uti en till Riksdagen den 23 januari innevarande år aflåten proposition (n:o 27) har Kongl. Maj:t på derom gjord ansökning föreslagit, att Riksdagen medgifva, att aflidne f. d. landshöfdingen i Vermlands län m. m. H. G. W. Gyllenrams ogifta dotter *Beata Lovisa Gustafva Gyllenram* måtte, så länge hon förblefve ogift, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af sexhundra kronor att utgå från och med år 1891.

*Angående
pension för
fröken B. L.
G. Gyllen-
ram.*

Af det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 23 sistlidne januari inhemtas, att fröken Gyllenram, som vore född den 28 april 1847, sedan många år lidit af nervsjukdom, att hennes arbetsförmåga och kraft att arbeta vore i hög grad nedsatta, samt att enligt bestyrkt transsumt af bouppteckningen efter landshöfdingen Gyllenram, denne, som aflidit den 17 november 1890, såsom sterblusdelegare efterlemnadt ifrågasvarande dotter jemte en son och tre barn af en afliden dotter samt att i boet förefunnes en brist af 1,112 kronor 59 öre.

Uti öfver ansökningen afgifvet utlåtande hade statskontoret anført, att f. d. landshöfdingen Gyllenram, som, född den 5 maj 1814, varit anstald i statens tjenst från år 1833 till den 1 maj 1885, då han erhållit begärdt afsked med pension, under en längre tid skött befattningarna såsom landshöfding och generalbefälhafvare på Gotland och såsom landshöfding i Vermlands län, hvarjemte han deltagit i många riksdagar såsom ledamot af ridderskapet och adeln och af Riksdagens Första Kammare, samt att genom den framstående verksamhet, f. d. landshöfdingen Gyllenram sålunda utöfvat, han utan tvifvel gjort sig väl förtjent af fäderneslandet; och då styrkt blifvit, att ställningen i boet efter f. d. landshöfdingen Gyllenram utvisat brist och att hans dotter vid snart uppnådd ålder af 44 år vore till helsan försvagad, så att hennes arbetsförmåga och kraft till arbete vore i hög grad nedsatta, ansåge sig statskontoret kunna den gjorda ansökningen till bifall förorda.

Då, enligt utskottets åsigt, beviljande af pension till myndiga barn efter statens embetsmän icke bör förekomma, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

20:o. Uti en inom Första Kammaren väckt motion (n:o 5) har herr *J. P. F. O. von Strokdirch* föreslagit, att Riksdagen måtte åt föreståndaren och läraren vid Jönköpings läns landtbruksskola I. Nauclé under hans återstående lifstid bevilja en årlig pension af 2,000 kronor att utgå från och med början af år 1893.

*Angående
ifrågasatt
pension för
landtbruks-
skoleföre-
ståndaren I.
Nauclé.*

Beträffande de omständigheter och skäl, motionären till stöd för sin

framställning åberopat, får utskottet hänvisa till de vid motionen fogade handlingar.

Då emellertid Naucvér icke innehaft anställning i statens tjänst, skulle beviljande af den ifrågasatta pensionen vara att beträda en väg, å hvilken Riksdagen hittills icke velat och enligt utskottets åsigt icke heller bör inslå. Utskottet hemställer därför,

att herr von Strokirchs förevarande motion må lemnas utan afseende.

Angående
anslaget till
allmänna
indragnings-
staten.
[17.]

21:o. I nuvarande ordinarie anslaget till allmänna indragningsstaten, som utgår i kontant anvisning med 1,599,902 kronor och i ersättning för indragen indelning m. m. med 600 kronor, eller med tillsammans 1,600,502 kronor, har Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen icke föreslagit annan förändring, än att, för afrundande af samtliga hufvudtitlarnes slutsumma, samma anslag måtte höjas med 150 kronor till 1,600,652 kronor; och får utskottet hemställa,

att utskottet vid uppgörande af riksstaten för år 1892 må ega att i kontanta anslaget till allmänna indragningsstaten vidtaga den jemkning, som för jemnande af riksstatens slutsumma kan blifva erforderlig.

Extra anslag.

Angående
kreditiv för
uppehållande
af arméns
pensions-
kassas egen
pensionering
[18.]

22:o. Kongl. Maj:t har slutligen i statsverkspropositionen föreslagit, att å extra stat för år 1892 måtte anvisas ett kreditiv af 1,475,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna och dels till fyllnadspensioner i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående, äfvensom att hvad af de till pensioneringen under år 1891 anslagna medel kunde blifva oanvänt måtte för det kommande årets pensionering användas.

I afseende å beloppet af det kreditiv, som för 1892 kunde blifva erforderligt dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering och dels till fyllnadspensioner för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, hade, enligt hvad i statsrådsprotokollet öfver landsförsvarsärenden den

12 december 1890 (bil. 7, sid. 34—36) meddelas, direktionen öfver nämnda kassa uti underdånig skrifvelse den 24 sistlidne september erinrat, att direktionen förlidet år, då fråga förevarit om anslagsbehovet för år 1891, tillkännagifvit, att den allmänna räntans fortgående fallande förorsakat sådan minskning i pensionskassans inkomster, att de för åren 1889 och 1890 beviljade kreditivbeloppen efter all sannolikhet skulle komma att visa sig otillräckliga, samt att direktionen af sådan anledning hemställt, att 1891 års kreditivbelopp måtte, för att lemna tillgång så väl till bestridande af pensioneringen för sistnämnda år som till fyllande af den brist, hvilken antoges komma att uppstå å de två föregående årens anslag, bestämmas till 1,450,000 kronor eller 75,000 kronor mera, än som i enahanda afseende utgått för år 1890.

Då emellertid 1891 års kreditiv, på Kongl. Maj:ts proposition, af Riksdagen bestämdes till endast 1,425,000 kronor samt, enligt hvad direktionen anmält, bristen å anslaget för år 1889, under hvilket år verkningarne af räntefotens fallande ännu icke hunnit göra sig fullt gällande, utgjort 765 kronor 66 öre, och dertill komme, att dylik brist måste antagas skola uppstå med ännu högre belopp för innevarande och nästkommande år, hade direktionen förklarar sig anse förhöjningen i anslaget för år 1892 icke böra beräknas lägre än till 50,000 kronor; och anhölle direktionen alltså, att Kongl. Maj:t täcktes under vanliga vilkor af Riksdagen för ifrågakomna ändamål äska ett belopp af 1,475,000 kronor.

Sedan direktionens skrifvelse afläts, hade, fortsätter föredragande departementschefen, väl i viss mån ändrade förhållanden å allmänna penningemarknaden inträdt, och det kunde måhända ifrågasättas, huru vida räntefotens sjunkande skulle under åren 1891 och 1892 komma att öfva så stort inflytande å kassans egna inkomster, som direktionen förutsatt. Då emellertid nämnda inflytande under större delen af innevarande år måste i hög grad hafva gjort sig gällande och sålunda bristen i kassans tillgångar för detta år antagligen skulle visa sig uppgå till högre belopp än för år 1889, och dertill komme, att enligt de tid efter annan under året från kassan inkomna uppgifter fyllnadspensionsstaten varit i ständigt stigande och vid årets slut sannolikt komme att i rundt tal kräfva 50,000 kronor mera än närmast föregående år, vid hvilket förhållande föga sannolikhet förefunnes, att den ännu fortgående så att säga normala stegringen i nämnda stat skulle för år 1892, om hvilket nu vore fråga, visa sig afsevärdt mindre, hade departementschefen icke tilltrott sig att frångå den beräkning i fråga om kreditivbeloppet för nämnda år, som direktionen uppgjort.

Då den af Kongl. Maj:t nu föreslagna förhöjning i kreditivet med 50,000 kronor icke öfverskrider de beräkningar angående kostnaderna för

ifrågavarande pensionering, som af Kongl. Maj:t för 1877 års Riksdag fram-
lades, hemställer utskottet,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må af
Riksdagen bifallas.

Stockholm den 5 mars 1891.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid punkten 3:o (ang. reservationer å anslaget till blesserade öfver-
och underofficerare):

af herrar *R. G. von Hedenberg, K. Bohnstedt* och *C. W. von Schulzenheim*;

vid punkten 5:o (ang. pension för underofficeren *J. Melén*):

af herrar *P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 7:o (ang. pension för regementsläkaren *G. E. Westergrens* enka):

af herrar *V. N. Ekenman, H. P. P. Tamm, K. Bohnstedt* och *C. W. von Schulzenheim*, hvilka ansett att Kongl. Maj:ts framställning bort oförändrad af utskottet förordas;

af herrar *S. Nilsson, O. Jonsson, P. Pehrsson, A. Persson, N. Petersson, P. Andersson, G. Eriksson, P. Ersson* och *C. Persson*, hvilka yrkat, att utskottet skulle hemställa om afslag å Kongl. Maj:ts framställning i ämnet;

vid punkten 9:o (ang. pension för kommissionslandtmätaren H. J. Kull):

af herrar *S. Nilsson, O. Jonsson, L. Jönsson, P. Pehrsson, A. Persson, N. Petersson, P. Andersson, G. Eriksson, P. Ersson, J. Lyttkens, C. Persson* och *A. G. Andersson*:

»Då Kulls ekonomiska omständigheter icke synas vara så ömmande, att de böra påkalla ett undantag från gällande bestämmelser i afseende å hans rätt till pension, hvilken rätt inträder redan om 2¹/₂ år, anse vi utskottet bort hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må vinna Riksdagens bifall.»

vid punkten 10:o (ang. pension för afvittringslandtmätaren K. M. Ulfhjelms):

af herrar *P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 11:o (ang. pension för läsveterinären A. J. A. Brolins enka):

af herrar *P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 12:o (ang. pension för musikläraren J. A. Askling):

af herrar *R. G. von Hedenberg* och *K. Bohnstedt*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Det för Askling föreslagna pensionsbeloppet har utskottet ansett skäpligen böra nedsättas till samma belopp, som Riksdagen nästlidne år i pension beviljade läraren i musik och sång vid folkskolelärareseminariet i Vexjö J. Fogelberg, eller 750 kronor, hvilket belopp desto hellre må anses för Askling tillräckligt, som denne, enligt hvad utskottet inhemtat, innehar klockarebeställning, hvarå han lärer åtnjuta årlig löneinkomst af 1,500 kronor. Utskottet hemställer därför,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att läraren i musik vid allmänna läroverket i Karlskrona, musikdirektören Johan August Askling må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked varder honom beviljad, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 750 kronor.»

vid punkten 13:o (ang. pension för extra lärarinnan O. C. E. Was-
muth):

af herrar *L. Jönsson, P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 15:o (ang. f. d. överbibliotekarien G. E. Klemmings
pension) emot utskottets motivering:

af herrar *P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 16:o (ang. pension för f. d. hospitalssysslomannen F. L.
Kallermans enka):

af herrar *P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 17:o (ang. pension för vice professorn G. W. Palms enka):

af herrar *P. Pehrsson, P. Andersson* och *C. Persson*;

vid punkten 19:o (ang. pension för fröken B. L. G. Gyllenram):

af herrar *R. G. von Hedenberg, E. V. R. L. Königfeldt, K. Bohn-
stedt* och *A. G. Svedelius*.

Herr friherre *B. A. Leijonhufvud*, har begärt få antecknadt, att han
icke deltagit i förestående hufvudtitels slutbehandling inom utskottet.

Likaledes har här skolat antecknas, att herrar *C. E. Casparsson* och
P. J. von Ehrenheim icke deltagit i utskottets behandling af denna huf-
vudtitel.

*Bil. Litt. A.***Allmänna indragningsstaten.**

	Kronor.	ö.
Ny anvisning.		
Underofficeren vid kronoarbeitsstationen å Tjurkö Jonas Melén, fyllnads- pension	190	—
Gravören vid generalstabens topografiska afdelning Georg Michael Wirsing, pension	1,500	—
Regementsläkaren vid Vermlands fältjägarcorps G. E. Westergrens enka Ottonie Leontine Westergren, född Geijer, pension	200	—
Kommissionslandtmätaren i Malmöhus län Herman Julius Kull, pension	1,600	—
Afvittringslandtmätaren i Norrbottens län, kommissionslandtmätaren Karl Mauritz Ulfhjelm, pension	1,600	—
Länsveterinären i Gefleborgs län Axel Johan August Brolins enka Maria Charlotta Brolin, född Jansson, pension	300	—
Extra lärarinnan vid den med högre lärarinneseminariet i Stockholm förenade normalskolan för flickor Olivia Christina Elisabeth Wasmuth, pension	500	—
Understöd åt f. d. folkskolelärare, som tagit afsked före år 1867	10,000	—
Förre sysslomannen vid Upsala centralhospital F. L. Kallermans enka Elisabeth Maria Emilia Kallerman, född Voss, pension	350	—
Läraren vid akademiens för de fria konsterna läroverk, vice professoren G. W. Palms enka Eva Sofia Johanna Palm, född Sandberg, pen- sion	300	—
Provinsiälläkaren i Stockholms distrikt, medicine doktorn Johan Fredrik Svedberg, pension	1,800	—
Summa	18,340	—

Tabell öfver ordinarie anslagen under

Pensions- och

A. Pensions-

1891 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen in- delning m. m. på förslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
112,286	—	—	—	112,286	—
100,428	—	—	—	100,428	—
243,640	—	—	—	243,640	—
219,470	—	—	—	219,470	—
675,824	—	—	—	675,824	—

Civilstatens pensionskassa:

Pensionsstaten för civile embets- och tjenstemän.....
 Dito för deras enkor och omyndiga barn.....
 Ersättning för mistade löneinnehållningar.....
 Dito för nådårs- och begrafningshjelpsbesparingar.....
 För pensionering af kommissionslandtmätare jemte deras
 För dito af tjenstemän och betjente vid skogsstaten och
 För dito af föreståndare, lärare och betjente vid tekniska
 För dito af embets- och tjenstemän samt betjente vid väg-
 på ordinarie stat äfvensom af deras enkor och barn

Arméns pensionskassa:

Ersättning för mistade löneinnehållningar.....
 Dito för nådårs- och begrafningshjelpsbesparingar.....
 Bidrag till pensionering af enkor och barn efter befäl och

Vadstena krigsmanshuskassa

Amiralitetskrigsmanskassan:

Ersättning för mistade inkomster:

Till pensionsfonden

» gratialfonden

Till pensionering af flottans befäl och underbefäl med veder-

Till dito af flottans och lotsverkets gemenskap (deraf *högst*
 mans- och handtverksstaterna inrättade invalidstat), för-

T:pt

Litt. B.

Riksstatsens Nionde hufvudtitel.

Indragningsstaterna.

staten.

	37,500: —
	45,000: —
	2,246: —
	6,540: —
enkor och barn	7,200: —
skogsskolorna	9,000: —
högskolan	3,500: —
och vattenbyggnadsstyrelsen, hvilka uppbära lön	1,300: —
	4,640: —
	28,080: —
underbefäl med vederlikar	67,708: —
	36,320: —
	16,650: —
likar, förslagsanslag	52,970: —
9,030 kronor till den för daglönare å f. d. timmer-	100,000: —
slagsanslag	66,500: —
Transport	675,824

Förslag till blifvande riksstat:

Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen in- delning m. m. på förslag.		Summa.	
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
112,286	—	—	—	112,286	—
100,428	—	—	—	100,428	—
243,640	—	—	—	243,640	—
219,470	—	—	—	219,470	—
675,824	—	—	—	675,824	—

1891 års riksstat anslår:

	Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen in- delning m. m. på förslag.		Summa.		
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
T:pt	675,824	—	—	—	675,824	—	
	60,350	—	—	—	60,350	—	Invalidhusfonden
	4,000	—	—	—	4,000	—	För bleserade öfver- och underofficerare, <i>reservationsanslag</i> ..
	78,000	—	—	—	78,000	—	Bidrag till handelsflottans nsionsanstalt, att af tullmedle
	,				,		belopp
							<i>Ökas</i> med
	357,373	—	—	—	357,373	—	Bidrag till folkskolelärares pensionering.....
	63,500	—	—	—	63,500	—	Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa.....
	6,000	—	—	—	6 000	—	Bidrag till kongl. teaterns pensionskassor.....
S:gr	1,313,798	—	—	—	1,313,798	—	
	1,599,902	—	600	—	1,600,502	—	Till diverse föremål, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande anvisning i
							<i>Ökas</i> för jemnande af riksstatens slutsumma med
S:ma	2,913,700	—	600	—	2,914,300	—	

B. Allmän

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Ersättning för indragen in- delning m. m. på förslag.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Transport	675,824	—	—	—	675,824	—
		60,350	—	—	—	60,350	—
		4,000	—	—	—	4,000	—
	direkt utgå, förslagsanslag	78,000	—	—	—	78,000	—
	allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.						
	Nuvarande						
	68,751: —						
	1,100: —	69,851	—	—	—	69,851	—
		357,373	—	—	—	357,373	—
		63,500	—	—	—	63,500	—
		6,000	—	—	—	6,000	—
	S:gr	1,314,898	—	—	—	1,314,898	—
indragningsstaten.							
	kontant						
	1,599,902: —						
	150: —	1,600,052	—	600	—	1,600,652	—
	Summa	2,914,950	—	600	—	2,915,550	—

Bil. Litt. C.

**Tabell öfver extra ordinarie anslag under riksstatens
Nionde hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Pensionsstaten.		
För upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering samt till fyllnadspensioner, <i>kreditiv</i>	1,475,000	—